

Vereniging Mars en Mercurius: Zaken doen vanuit twee werelden!

res kap Maarten J.L. van der Vaart (1963) is opgekomen als dienstplichtig militair van de lichte 84-5 bij de SRO Intendance. Hij heeft na de opleiding diverse functies doorlopen ondermeer als PC KL I bij 112 Gemavplcie, PC KL III bij 123 Hulppel em tot slot als plv CC bij 250 Gemcie. Ook is hij als IDEA-specialist in 2001 uitgezonden naar voormalig Joegoslavië tijdens de SFOR missie. Op bestuurlijk vlak is hij van 1991 tot 2000 bestuurslid geweest van VOInt. Recentelijk (2010) heeft hij de functie van voorzitter M&M aanvaard.

Inleiding

Op 2 juni 2010 was het precies 50 jaar geleden dat de Nederlandse vereniging Mars en Mercurius (M&M) is opgericht. Lustrum vieren is altijd een heugelijk feit, maar wat ging daaraan vooraf en welke gedachten hadden de oprichters? Zijn 50 jaar later de doelstellingen bereikt en kan de vereniging ophouden te bestaan? Of is een vruchtbaar fundament gelegd voor de verenigingstoekomst? Vragen die in dit artikel beantwoordt zullen worden.

Officieren achtergesteld

De oorsprong van Mars en Mercurius ligt in België. De Eerste Wereldoorlog 1914-1918 heeft een grote impact in dat land in sociaal en economische zin. De officieren die in de Eerste Wereldoorlog actief waren, voelen dat zij in België worden achtergesteld. Zij hebben jaren gevochten in dienst van het vaderland en zijn zodoende niet in staat geweest om te werken aan hun eigen carrière en netwerk. Wel hebben zij tijdens de oorlog de waarden van het officierschap leren kennen en waarderen. Kameraadschap die zo belangrijk is om in de zware strijd je staande te houden en letterlijk te overleven.

Na de oorlog zijn de onderlinge contacten tussen de officieren minder frequent terwijl de behoefte om ondersteund te worden juist toeneemt. Daardoor ontstaat de gedachte om zich te verenigen en elkaar te helpen in het zakelijk leven. Een netwerk aan te leggen waarop teruggegrepen kan worden in moeilijke tijden.

Samen sterk!

Zo wordt in Brussel in 1926 de "Industriële en Handelskring Mars en Mercurius" opgericht door officieren oud strijders van de Oorlog 1914-1918. Volgens haar

statuten stelt de kring zich tot doel: "de verstandhouding, de verdraagzaamheid en de eendracht tussen de diverse gemeenschappen te bevorderen in het kader van de Belgische Staat". Daarnaast wil zij de banden tussen Defensie en de Natie versterken. Tot slot op basis van de vriendschaps-, kameraadschaps-, en solidariteitsband die tussen de leden bestaat, elkaar tot steun en solidariteit zijn in het "beroepsvlak".

In de jaren negentig is daarbij tevens de doelstelling gekomen om de Europese gedachte te ondersteunen. Vanaf het begin wordt duidelijk gesteld dat binnen de kring geen ruimte is voor politiek en godsdienst. Dat het initiatief voor de kring een succes is blijkt mede uit de start van regionale secties (afdelingen) in 1930. Op dit moment bestaat de kring uit 12 van deze secties. In 1951 wordt "Industriële en Handelskring Mars en Mercurius" koninklijk. Deze koninklijke status wordt pas in 2005 opgenomen in de naam die vanaf dat moment "Koninklijke Mars en Mercurius" wordt. Nog steeds staat de kring "onder de hoge bescherming" van de Z.M. de Koning der Belgen.

In de naam Mars en Mercurius wordt verwezen naar twee klassieke goden, respectievelijk Mars de god van de oorlog en Mercurius die staat voor de handel. Een duidelijke verwijzing naar de achtergrond en de doelstelling van de kring.

Internationaal succes

Het initiatief om oud officieren te verenigen wordt ook internationaal opgepikt. Zo is in Frankrijk in 1958 gestart met Mars et Mercure en in Duitsland ontstaat Mars und Merkur in 1959. Dat is ook direct de aanleiding om in 1960 de Commission des Liaisons Internationales Mars en Mercurius (CLIMM) te vormen als een overkoepeling van de landelijke kringen. In 1991 wordt CLIMM omgezet in Mars en Mercure Europe en dit is nog steeds de naam waaronder de Europese organisatie functioneert. Op dit moment zijn in Luxemburg, Denemarken, Spanje, Zwitserland en Polen nationale Mars en Mercurius verenigingen.

Nederland pakt door

Door het enthousiasme uit België, Frankrijk en Duitsland zet de heer E.P. van Lanschot de eerste stap om te komen tot een Nederlandse Mars en Mercurius vereniging. De heer Van Lanschot is assuradeur bij de Firma F. van Lanschot en zet zijn eigen netwerk in om dit initiatief te laten slagen. Hij schrijft op 11 december 1959 een brief aan zijn vriend Thomie, de generaal-majoor bd. A.A.J.J. Thomson, met een verzoek om een aantal beroeps- en reserve officieren bij elkaar te brengen voor een gedachtewisseling over de mogelijke oprichting van M&M in Nederland.

De heer Van Lanschot schrijft in dezelfde brief dat al eerder een initiatief is ondernomen door Ir C.A.L. Horstmann, directeur van de Glasfabriek in Sas van Gent en zijn neef W.C.J.M. van Lanschot beter bekend onder de naam Bib. Bib van Lanschot is een bekend verzetstrijder die tegelijk met Koningin Wilhelmina door Koningin Juliana tot Ridder in de Militaire Willemsorde is geslagen. Hij is in 1959 actief als secretaris van de algemene dienst van Philips in Eindhoven. Door drukke werkzaamheden van beide heren stagneert de volgende stap om te komen tot de oprichting van een Nederlandse vereniging.

Zelf gelooft de heer E.P. van Lanschot dat niet het Zuiden maar juist de omgeving van Amsterdam een vruchtbare bodem is om tot de oprichting te komen. In de hoofdstad wonen en / of werken immers verscheidene officieren, die tevens een "vooraanstaande" plaats in het zakenleven innemen. Juist Generaal Thomson wordt door hem gevraagd omdat hij in Amsterdam goed is ingevoerd bij de officieren van alle wapens en dienstvakken. Tevens is duidelijk dat Prins Bernhard op de achtergrond een enthousiastmeurende rol speelt om Mars en Mercurius in Nederland van de grond te krijgen. Hij doet dit niet openlijk omdat hij vindt dat de officieren het zelf moeten doen. Later wordt de Prins de beschermheer van de vereniging in Nederland.

Officiële Nederlandse start

Het is onbekend of generaal Thomson nog op enige wijze overtuigd moest worden. Wel zien wij hem terug op 2 juni 1960 in de grote zaal van de Industriële Club op de Dam in Amsterdam als voorzitter van het werkomité en tevens voorzitter van de oprichtingsvergadering.

In totaal zijn er 45 officieren op deze vergadering afgekomen die tevens als aspirant lid worden aangemeld. Vanuit de Belgische Industriële en Handelskring Mars en Mercurius is de heer M. Lagasse de Locht aanwezig om het belang te onderstrepen dat zij hechten aan de oprichting van een Nederlandse vereniging. Hij opteert om als eerste oud-geallieerde reserve officier lid te worden van de nieuwe vereniging.

In de vergadering blikt de heer H.M.J. Boelen terug op zijn aanwezigheid bij de oprichting van Commission des Liaisons Internationales Mars en Mercurius op 9 maart 1960 in Brussel. Kernbegrippen in zijn verslag zijn voortreffelijke speeches, oproep tot samenwerking tussen de verschillende NAVO. landen en hoge vertegenwoordigers op die dag in Brussel uit de krijgsmacht, Belgisch koninklijk huis, politiek, bestuur en 7 ambassadeurs. De gastheer, de Brusselse burgemeester Cooremans, geeft in zijn speech aan het te betreuren dat in Nederland nog geen Mars en Mercurius aanwezig is. Het verslag van de heer Boelen doet de aanwezigen zonder omstoot besluiten om over te gaan tot de oprichting van de Nederlandse vereniging. Met algemene stemmen wordt het werkomité gekozen tot het eerste bestuur. Naast generaal Thomson als voorzitter wordt de heer Boelen vice voorzitter, Ir H. Wurfbaïn penningmeester, H.P.Siegers eerste secretaris, P.E. Pennin tweede secretaris, A.J. Quanjier bestuurslid en W.C.J.M. van Lanschot bestuurslid. Af te lezen aan het forse aantal van 7 bestuursleden wordt duidelijk gerekend op een gestaag groeiende vereniging in de toekomst.

Groei in Nederland

In de bestuursvergadering van 16 juni 1960 wordt besloten om ook in regionale afdelingen te gaan werken. Onder voorzitterschap van de heer Quanjier die woont in Delden in Overijssel, wordt de afdeling Noord Nederland opgericht en de heer W.C.J.M. van Lanschot zal dit vanuit Eindhoven doen voor de afdeling Zuid Nederland. Op dit moment zijn in totaal 6 M&M afdelingen in Nederland met ongeveer 300 leden.

Van de 45 eerste leden die op 2 juni 1960 direct lid zijn geworden van de vereniging is nog één persoon altijd lid, dat is de heer Jhr mr M.J.H. van Asch van Wijck. Ter gelegenheid van het lustrum op 2 juni 2010 en vanwege het vertrouwen dat de heer Van Asch van Wijck altijd in Mars en Mercurius heeft gesteld, ontving hij een bronzen legpenning van de vereniging met inscriptie: "lid voor het leven".

Missie

In de statuten van de Nederlandse M&M is de doelstelling van de vereniging vastgelegd. Deze doelstelling is onder te verdelen in:

- de leden behulpzaam te zijn en te ondersteunen in onderlinge saamhorigheid;
- dit binnen de aan het officierschap verbonden morele waarden en vriendschappelijke verhoudingen;
- zowel in het zakelijke verkeer, als in hun betrekkingen met de krijgsmacht en daarbuiten
- en om elkaar daarbij tot steun te zijn.

Uniek karakter

Alle leden zijn ooit beëdigd tot officier in de Nederlandse krijgsmacht en vervullen, wanneer zij als lid worden toegelaten, een verantwoordelijke positie binnen bedrijven / of maatschappelijkleven. Het lidmaatschap houdt op wanneer het lid dat zelf vraagt of door het overlijden van het lid. Kameraadschap houdt immers niet op bij pensionering.

Het unieke aan de vereniging is dat twee verschillende werelden gecombineerd worden, namelijk de krijgsmacht en het bedrijfs- en maatschappelijke leven. De leden kunnen een brug slaan tussen deze twee werelden waardoor sterke punten bij elkaar komen. Vanwege de gemeenschappelijke achtergrond spreken de leden dezelfde taal. Door het officierschap zijn de leden opgevoed met een pakket van waarden en normen die bij het zaken doen versnelling kan brengen om tot resultaat te komen. Het fundament van Mars en Mercurius is kameraadschap, respect en vertrouwen.

Toegevoegde waarde voor leden

De verschillende activiteiten op afdelings- en op landelijkniveau zijn gericht op zowel de krijgsmacht als op maatschappij. De Mars activiteiten zijn inleidingen over militaire onderwerpen en werkbezoeken aan militaire complexen. In het kader van Mercurius wordt een groot scala van diver-

se onderwerpen besproken en bedrijfsbezoeken afgelegd. De gedachte hierbij is leden te informeren over onderwerpen die er toe doen, inspiratie, kennis te laten maken met elkaars business en zijn gericht op uitwisseling van ervaringen. Natuurlijk is in het kader van kameraadschap de partner van belang en worden gezellige events gepland zodat deze ook betrokken wordt.

M&M in de samenleving

Tot slot wil M&M ook naar de samenleving een (bescheiden) rol spelen. Zo is al 4 jaar de Ruyterlezing georganiseerd waarin door verschillende vooraanstaande sprekers een bepaald thema centraal wordt gesteld en vanuit diverse invalshoeken besproken. Ook kunnen militairen die aan het einde van hun dienstverband komen, de vereniging benaderen zodat gebruik gemaakt kan worden van het netwerk van M&M om hen bij een volgende carrièrestap te ondersteunen.

Toekomst!

In 1926 leefde het gevoel dat de officieren in de maatschappij werden achtergesteld. Dat was de directe aanleiding om Mars en Mercurius in België op te richten. Nu, bijna 85 jaar later, staat de krijgsmacht door bijvoorbeeld recente Nederlandse vredes- en wederopbouwacties midden in de samenleving.

Zeer regelmatig melden diverse reserve / oud officieren zich aan als lid van M&M. Dit vanwege de unieke combinatie van twee verschillende werelden en haar landelijke en internationale netwerk. M&M is een vereniging om elkaar te ontmoeten, te netwerken en samen te werken. Dat is wat deze nieuwe leden zoeken. Het lidmaatschap heeft toegevoegde waarde heeft vanuit diverse invalshoeken. Wanneer je eenmaal lid bent van deze bijzondere vereniging ervaar je de kameraadschap. M&M is en blijft de komende jaren een springlevende vereniging!

Literatuurlijst

Statuten Koninklijke vereniging Mars en Mercurius België

Kreis Mars & Mekur Deutschland, Chronik 1959-2009

Schrijven d.d. 11 december 1959 van E.P. van Lanschot

Notulen oprichtingsvergadering 2 juni 1960

Mars en Mercurius Statuten en huishoudelijk reglement

www.mars-mercurius.be website Koninklijke vereniging Mars en Mercurius België

www.mars-mercurius.nl website vereniging Mars en Mercurius